

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 397/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti I., s. r. o., K., zastúpenej advokátom JUDr. P. Č., P., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 8 C/245/2007 z 5. marca 2008 v časti týkajúcej sa nepriznania náhrady trov konania a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Co 56/08 z 29. mája 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti I., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. septembra 2008 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti I., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“),

doplnená podaním doručeným 20. novembra 2008, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 C/245/2007 z 5. marca 2008 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) v časti týkajúcej sa nepriznania náhrady trov konania a uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 56/08 z 29. mája 2008 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

V konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 8 C/245/2007 sa 15 navrhovateľov domáhalo od sťažovateľky odstránenia stavby. Toto konanie bolo spojené aj s konaním o vzájomnom žalobnom návrhu sťažovateľky o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

Okresný súd v odôvodnení uznesenia sp. zn. 8 C/245/2007 z 5. marca 2008 uviedol, že navrhovatelia boli výzvou z 8. novembra 2007 vyzvaní na zaplatenie súdneho poplatku a zároveň boli poučení o následkoch jeho nezaplatenia. Keďže navrhovatelia neuhradili súdny poplatok v určenej lehote, okresný súd napadnutým uznesením konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavil a zároveň vylúčil na samostatné konanie vzájomný žalobný návrh sťažovateľky, ktorý podala 28. novembra 2007. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na ich náhradu. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 146 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Sťažovateľka včas podaným odvolaním (v ktorom poukázala na to, že procesne došlo k zastaveniu konania zavinením navrhovateľov, tým že neuhradili súdny poplatok za návrh na začatie konania, a mali by teda znášať trovy konania, ktoré jej vznikli) napadla uvedené uznesenie okresného súdu vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania. Krajský súd

v odvolacom konaní rozhodol uznesením sp. zn. 1 Co 56/08 z 29. mája 2008, ktorým uznesenie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil, konštatujúc, že okresný súd rozhodol správne, keď účastníkom náhradu trov konania nepriznal, avšak nesprávne aplikoval § 146 ods. 1 písm. c) OSP, pritom v tejto veci bolo namieste použitie § 150 OSP, podľa ktorého ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 15. júla 2008.

Sťažovateľka tvrdí, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 C/245/2007 z 5. marca 2008 v časti výroku o náhrade trov konania, ako aj uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Co 56/08 z 29. mája 2008 sú „*nepreskúmateľné pre... absenciu riadneho odôvodnenia*“, a pokiaľ krajský súd „*hodnotí dopad rozhodnutia o trovách konania na oboch účastníkov, ich osobné a majetkové pomery, resp. ďalšie pomery*“, porušuje podľa názoru sťažovateľky „*princíp rovnosti procesných strán*“, teda jej základné právo na rovnosť strán v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

Sťažovateľka na základe uvedeného žiadala, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že „*právoplatným rozhodnutím Okresného súdu v Prešove zo dňa 5. 3. 2008 č. k. 8 C/245/2007-100 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove zo dňa 9. 5. 2008 sp. zn. 1 Co 56/2008 boli porušené práva a slobody mandanta*“ (v odôvodnení sťažnosti sťažovateľka označila a citovala čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a čl. 37 ods. 2 a 3 listiny, ktorých porušenie zároveň namietala). Ďalej sťažovateľka žiadala zrušiť napadnuté rozhodnutia oboch označených súdov a vrátiť im vec na ďalšie konanie. Taktiež si uplatnila trovy konania, ktoré vyčíslila v sume 265,92 € (8 011 Sk).

Keďže k sťažnosti neboli pripojené kópie napadnutých rozhodnutí označených súdov, ústavný súd vyzval 4. novembra 2008 právneho zástupcu sťažovateľky na ich predloženie, ako aj na zosúladenie petitu sťažnosti s jej odôvodnením. Sťažovateľka podaním z 18. novembra 2008 upresnila petit sťažnosti takto: „*... máme za to, že odôvodnenie výrokov, či už prvostupňového alebo odvolacieho súdu o trovách konania je*

vzhľadom na obsah základného práva mandanta špecifikovaného v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 12 a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, z ústavného hľadiska neakceptovateľné.

Z uvedených dôvodov máme za to, že tieto základné práva mandanta boli porušené uvedenými výrokmi súdov o trovách konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Relevantné znenie príslušných článkov ústavy, listiny a dohovoru upravujúcich práva, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, je:

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci súd si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach...

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 a 3 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 8 C/245/2007 z 5. marca 2008 v časti týkajúcej sa nepriznania náhrady trov konania

Pri prerokovaní tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C/245/2007 a jeho uznesením z 5. marca 2008, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ústavný súd vychádzal z toho, že v uvedenej právnej veci rozhodol okresný súd uznesením z 5. marca 2008 o zastavení konania a zároveň účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Sťažovateľka podaným odvolaním napadla správnosť výroku o náhrade trov konania.

Z uvedeného vyplýva, že námietka porušenia práv sťažovateľky v podobe odvolania smerujúca proti postupu a rozhodnutiu okresného súdu bola predmetom rozhodovania krajského súdu. V rámci tohto inštančného postupu krajský súd ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v uznesení sp. zn. 1 Co 56/08 z 29. mája 2008.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie rozsudku okresného súdu a postupu, ktorý jeho vydaniu prechádzal, lebo jeho preskúmanie na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu. V súvislosti s namietaným porušením označených práv sťažovateľky je z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce len preskúmanie postupu krajského súdu (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04,

III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a 3 ústavy a čl. 37 ods. 2 a 3 listiny uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Co 56/08 z 29. mája 2008

K čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny

Z obsahu sťažnosti nie je zrejmé, v čom sťažovateľka vidí porušenie svojho základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny. Bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia účelu cituje príslušné články ústavy a listiny, čo nijako neozrejmuje vo väzbe na konkrétny prípad. Argumentácia sťažovateľky sa teda zúžila iba na samotné konštatovanie o porušení jej označených práv bez zdôvodnenia a skutkového vymedzenia, v čom má podľa nej toto porušenie v nadväznosti na namietané porušenie jej základného práva na právnu pomoc spočívať. Keďže sťažovateľka neuvádza žiadnu argumentáciu vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny, nemožno s ňou polemizovať ani jej oponovať konkrétnymi protiargumentmi.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, pričom je potrebné ich konkretizovať nielen právne označením článkov ústavy alebo inej medzinárodnej zmluvy, ale aj skutkovo.

Pretože sťažovateľka okrem strohej konštatácie o nepochybnom porušení svojho základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny

napadnutým uznesením krajského súdu a citácie príslušných článkov ústavy a listiny ničím neodôvodnila namietané porušenie svojho označeného základného práva, nepreukázala existenciu príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením označených základných práv. Už z tohto samotného faktu možno vyvodit' záver o zjavnej neopodstatnenosti jej sťažnosti.

Nedostatok odôvodnenia má podľa ústavného súdu významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu (IV. ÚS 189/09, IV. ÚS 295/09).

Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa spočívajúcich v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, príp. inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.). Vznesenie takýchto námietok podanie sťažovateľky neobsahuje.

Subjektívny názor sťažovateľky o porušení jej práv nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k ich namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by umožnili prijatie takéhoto záveru aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

Keďže sťažnosť doručená ústavnému súdu neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľka je zastúpená advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003

Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonať tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

K čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny

Za porušenie základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny považuje sťažovateľka to, že pokiaľ krajský súd „*hodnotí dopad rozhodnutia o trovách konania na oboch účastníkov, ich osobné a majetkové pomery, resp. ďalšie pomery... porušuje tak princíp rovnosti procesných strán*“.

Súd sa má podľa sťažovateľky „*spravovať platnou právnou úpravou a v súlade s touto rozhodovať aj o trovách konania. Nemôže predseda mandant, len preto že je právnickou osobou, znášať trovy konania, pre zahájenie ktorého ani len nezavdal príčinu.*“.

Zásada rovnosti strán v procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd (napr. PL. ÚS 43/95, II. ÚS 121/02, IV. ÚS 35/02).

Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe obsahuje aj zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane (m. m. IV. ÚS 35/02).

Obsah základného práva rovnosti účastníkov v konaní ako jedného z určujúcich ústavnoprávnych princípov občianskeho súdneho procesu spočíva v tom, že všetci účastníci občianskeho súdneho konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných strán.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v príčinnej súvislosti s rozhodnutím krajského súdu. Ústavný súd so zreteľom na uvedené, najmä s prihliadnutím na obsah označeného základného práva konštatuje, že nepriznanie trov konania sťažovateľke neumožňuje signalizovať príčinnú súvislosť s namietaným porušením jej základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, tak ako sa to vo svojej sťažnosti dožaduje vysloviť.

Preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Co 56/08 z 29. mája 2008

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania

sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 110/03). Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

Ústavný súd konštatuje, že v čase, keď bolo ústavnému súdu doručené doplnenie sťažnosti (20. novembra 2008), ktorou sťažovateľka v podstate rozšírila jej petit o namietané porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, už uplynula dvojmesačná lehota uvedená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde pre tento typ konania pred ústavným súdom, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako oneskorene podanú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Akceptovanie tohto rozšírenia petitu sťažnosti by preto znamenalo faktické predĺženie (kogentnej) lehoty na podanie sťažnosti, čo však zákon o ústavnom súde, ako už bolo uvedené, neumožňuje (napr. I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03, IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06, IV. ÚS 240/07).

Aj napriek tomuto konštatovaniu sa ústavný súd oboznámil s napadnutým uznesením krajského súdu, pričom zistil, že by tento svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorý vylučuje, že by ho bolo možné označiť za svojvoľné alebo arbitrárne.

V okolnostiach daného prípadu bolo konanie vedené okresným súdom zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku navrhovateľmi, takže pri rozhodovaní o nároku účastníkov na náhradu trov konania prichádzalo do úvahy aplikovať § 146 ods. 2 prvú vetu OSP, avšak z dôvodov hodných osobitného zreteľa bol aplikovaný § 150 OSP.

Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí na jednej strane stotožnil s názorom okresného súdu, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, avšak nie z dôvodov podľa § 146 ods. 1 OSP, ako rozhodol prvostupňový súd, ale z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 150 OSP. Krajský súd v odôvodnení uviedol:

„Použitie ustanovenia § 150 O. s. p. znamená odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania, pretože má dopad na toho, kto by mal ináč právo na náhradu trov konania. Aplikácia ustanovenia prichádza do úvahy, keď sú v konaní naplnené zákonné predpoklady na priznanie práva na náhradu trov konania, avšak z osobitných dôvodov súd náhradu trov neprizná. Použitie citovaného ustanovenia prichádza do úvahy v prípadoch, keď sa v konaní vyskytnú také konkrétne výnimočné okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktoré bránia priznať náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, ktorý inak spĺňa všetky predpoklady pre ich priznanie.

Predpokladom použitia tohto ustanovenia je, aby išlo o prípady hodné osobitného zreteľa, posudzované ako na strane toho, komu má byť náhrada trov priznaná, tak aj na strane účastníka, ktorý by bol ináč povinný trovy konania nahradiť. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa sa prihliada predovšetkým na osobné, majetkové pomery, ako aj ďalšie pomery všetkých účastníkov, okolnosti podania návrhu na začatie konania a uplatňovania práva účastníka, postoje účastníkov v konaní, ako aj zohľadnenie dopadu rozhodnutia o trovách konania ako na povinného, tak aj oprávneného účastníka z titulu práva na náhradu trov konania.

Odvolací súd dospel k záveru, že v tomto konaní boli dané dôvody na postup podľa vyššie citovaného ustanovenia § 150 O. s. p.

Podstatná časť konania na súde prvého stupňa bola venovaná zisteniam ohľadom zaplatenia súdneho poplatku.

Na základe uvedeného je správne náhradu trov konania ani jednému z účastníkov nepriznať a použiť ust. § 150 O. s. p. s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom na priebeh konania a úkony účastníkov.“

V každom prípade napadnutý postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru týkajúceho sa nepriznania trov konania v danej veci, keď za dôvod hodný osobitného zreteľa vzhľadom na priebeh konania a úkony účastníkov považoval skutočnosť, že konanie na prvom stupni bolo v prevažujúcej miere venované zisteniam a procesným úkonom v súvislosti so zaplatením súdneho poplatku, nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu a najmä rozsahom odôvodnenia nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť

k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto odôvodnenia. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu interpretácia § 150 OSP a odôvodnenie jeho aplikácie krajským súdom, ktoré je síce stručné, ale napriek tomu z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné, v danej veci takéto nedostatky nevykazuje, a preto nevyžaduje ústavno-súdnu korekciu.

Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv alebo slobôd sťažovateľa, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k obmedzeniu, resp. odopretiu jeho základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 57/09). Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu zásah takejto intenzity do sťažovateľkou označených základných práv nesignalizuje.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde hlavne z dôvodu oneskorenosti, ako aj zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2009